

Kohtuasi T-69/00

**Fabbrica italiana accumulatore motocarri Montecchio SpA
(FIAMM) ja Fabbrica italiana accumulatore motocarri
Montecchio Technologies, Inc. (FIAMM Technologies)**

versus

Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjon

Ühenduse lepinguväline vastutus — Ühenduse banaaniimpordi korra vastuolu Maaailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) eeskirjadega — Ameerika Ühendriikide poolt vastuabinõude kehtestamine ühendusest pärineva impordi täiendava tollimaksuga maksustamise teel vastavalt WTO loale — WTO vaidluste lahendamise organi otsus — Õiguslikud tagajärjed — Ühenduse vastutus oma organite õigusvastase tegevuse puudumisel — Põhjuslik seos — Ebatavaline ja eriline kahju

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Lepinguväline vastutus — Tingimused — Üksikisikutele õigusi andva õigusnormi piisavalt selge rikkumine — Institutsioon, kellel ei ole mingit kaalutusruumi — Ühenduse õiguse lihtsa rikkumise piisavus*
(EÜ artikli 288 teine lõik)

2. *Kahju hüvitamise hagi — Maaailma Kaubandusorganisatsioon — Võimatus tugineda ühenduse õigusakti õiguspärasuse vaidlustamiseks WTO lepingutele — Erandid — Ühenduse õigusakt, mille eesmärk on tagada selle täitmine või mis viitab sellele sõnaselgelt ja täpselt — Ühenduse banaaniimpordi kord — WTO vaidluste lahendamise organi tuvastatud vastuolu WTO eeskirjadega — Selle korra seaduslikkuse kohtulik kontroll WTO eeskirjade suhtes — Välistamine*
(EÜ artikli 288 teine lõik; nõukogu määrused nr 404/93 ja nr 1637/98; komisjoni määrus nr 2362/98)

3. *Lepinguväline vastutus — Tingimused — Ühenduse institutsioonide õigusvastase tegevuse puudumine — Tegelik kahju, põhjuslik seos ning ebatavaline ja eriline kahju — Kumulatiivne iseloom*
(EÜ artikli 288 teine lõik)

4. *Lepinguväline vastutus — Tingimused — WTO lepingutega vastuolus oleva ühenduse banaaniimpordi korra säilitamine — Ameerika administratsiooni poolt vastuabinõude kehtestamisest tulenev kahju — Põhjuslik seos*
(EÜ artikli 288 teine lõik)

5. *Lepinguväline vastutus — Tingimused — Ühenduse institutsioonide õigusvastase tegevuse puudumine — Kahju, mis tuleneb ühenduse banaaniimpordi korra vastuolust WTO lepingutega — Ebatavaline kahju — Puudumine — Ühenduse vastutus — Välistamine*
(EÜ artikli 288 teine lõik)

1. Ühenduse lepinguväliselt vastutusele võtmise selle organite õigusvastase tegevuse eest EÜ artikli 288 teise lõigu tähenduses eelduseks on see, et samaaegselt esinevad teatavad tingimused, st institutsioonidele etteheidetava tegevuse õigusvastasus, kahju tekkimine ja põhjuslik seos selle tegevuse ja viidatud kahju vahel. Kui kasvõi üks nendest tingimustest ei ole täidetud, tuleb hagi jätta täies ulatuses läbi vaatamata ilma, et oleks vajalik uurida teisi tingimusi.
2. Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) lepingud ei kuulu oma iseloomu ja ülesehituse tõttu põhimõtteliselt nende normide hulka, mille suhtes Euroopa Kohus kontrollib ühenduse institutsioonide tegevuse õiguspärasust.

Seega ei too WTO lepingute võimalik rikkumine institutsioonide poolt põhimõtteliselt kaasa ühenduse lepinguvälist vastutust.

Mis puudutab esimest tingimust, siis ühenduse institutsioonile etteheidetav õigusvastane tegevus peab seisnema üksikisikutele õigusi andva õigusnormi piisavalt selges rikkumises. Otsustav kriteerium, mis võimaldab tuvastada, et see nõue on täidetud, on see, kui asjaomane ühenduse institutsioon on ilmselgelt ja raskelt eiranud oma kaalutusõiguse piire. Kui institutsiooni kaalutusõiguse ulatus on väga väike või olematu, võib piisavalt raskeks rikkumiseks pidada lihtsalt ühenduse õiguse rikkumist.

Üksnes eeldusel, et ühendus on soovinud rakendada WTO raames võetud erikohustust, või olukorras, kus ühenduse õigusakt viitab selgelt WTO lepingute konkreetsetele sätetele, lasub ühenduse kohtul kohustus kontrollida ühenduse institutsioonide tegevuse õiguspärasust WTO eeskirjade suhtes.

Isegi WTO vaidluste lahendamise organi otsuse puhul, millega tuvastatakse määrusega nr 404/93 banaanituru ühise korralduse kohta, mida on muudetud määrustega nr 1637/98 ja nr 2362/98, kehtestatud ühenduse banaaniimpordi korra vastuolu WTO eeskirjadega, ei leia

(vt punktid 85–89)

kumbki nendest kahest erandist selliselt kohaldamist, mis võimaldaks ühenduse kohtul kontrollida ühenduse asjaomaste õigusnormide seaduslikkust WTO eeskirjade suhtes.

seos kahju tekkimise ja ühenduse institutsioonide tegevuse vahel ning asjaomase kahju ebatavaline ja eriline iseloom.

(vt punkt 160)

Seda ei mõjuta ei vastuolus olevaks kuulutatud meetme WTO lepingutega kooskõlla viimiseks WTO poolt ühendusele määratud ajavahemiku möödumine ega kahjustatud liikmele WTO poolt antud luba võtta ühenduse suhtes kompensatsioonimeetmeid või peatada kontsessioone.

4. Liikmesriikide seaduste ühised printsiibid, millele viitab EÜ artikli 288 teine lõik, ei saa olla alus väitele, et ühendus on kohustatud heastama kõik oma organite tegevuse ja selle tegevusega kaudses seoses olevad kahjulikud tagajärjed. Selles sättes nõutud põhjusliku seose tingimus eeldab piisavalt otsest põhjuslikku seost ühenduse institutsioonide tegevuse ja tekkinud kahju vahel.

(vt punktid 110, 113–115, 125)

3. Eeldades, et kahju on tekitatud ühenduse institutsioonide tegevusega, mille õigust vastasus ei ole tõendatud, võib ühenduse lepinguvälist vastutust kohaldada siis, kui täidetud on kõik kohustuslikud tingimused: kahju tekkimine, põhjuslik

Antud juhul esineb selline otsene seos ühelt poolt Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) lepingutega vastuolus oleva banaaniimpordi korra nõukogu ja komisjoni poolt jõusse jätmise ja teiselt poolt ettevõtjate kantud kahju vahel, mis tekkis Ameerika täiendavast imporditolimaksust, millega nende kaupu maksustati. Ameerika Ühendriikide ühepoolne otsus kehtestada see täiendav tollimaks ei anna alust väita, et mainitud põhjuslik seos puudub. Asjaomaste institutsioonide tegevus tõi tingimata kaasa vastu-

abinõu kehtestamise Ameerika administratsiooni poolt vastavalt ühenduse poolt heaks kiidetud WTO vaidluste lahendamise korrale, mistõttu tuleb seda tegevust vaadelda kui kantud kahju otsustavat põhjust.

(vt punktid 177, 178, 183–185, 191)

5. Mis puudutab kahju, mida ettevõtjad ühenduse institutsioonide tegevuse tõttu võivad kanda, siis on kahju esiteks ebatavaline siis, kui see ületab asjaomase sektori tegevusala juurde kuuluvate majandusriskide piire, ja teiseks eriline, kui see mõjutab ühte liiki ettevõtjaid ebaproportsionaalselt, võrreldes teiste ettevõtjatega.

Ei ole leidnud tõendamist, et ettevõtjad, kelle tegevus seisneb akude turustamises Ameerika turul, kannatasid ühenduse

banaaniimpordi korra vastuolu tõttu Maaailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) lepingutega, mis tõi kaasa ühenduse suhtes tariifikontsessioonide peatamise Ameerika administratsiooni poolt, kahju, mis ületab nende ekspordialase tegevuse juurde kuuluvate riskide piire. WTO lepingutega ettenähtud võimalus peatada tariifikontsessioonid on üks käesoleva aja rahvusvahelise kaubandus-süsteemi juurde kuuluv paratamatus. Seega peab seda paratamatust taluma iga ettevõtja, kes otsustab oma toodangut turustada ühe WTO liikme turul.

Sellest järeldeb, et kuna mainitud ettevõtjate kantud kahju ei saa pidada ebatavaliseks, tuleb nende kahju hüvitamise nõue, mis põhineb ühenduse lepinguvälise vastutuse regulatsioonil tema organite õigusvastase tegevuse puudumisel, jätta rahuldamata.

(vt punktid 202, 203, 205, 211, 213)